

WYDZIAŁ HUMANISTYCZNY

INSTYTUT HISTORII

Komisje i konkursy

Podczas minionej Rady Wydziału Humanistycznego, która odbyła się 28 stycznia 2003 roku w Sali Senatu przy al. Wojska Polskiego 69, do życia powołano następujące komisje:

- Komisję ds. wniosku o nadanie tytułu naukowego profesora dla dr hab. Marii Barbary Piechowiak-Topolskiej. W jej składzie znaleźli się profesorowie: Czesław Osękowski, Kazimierz Bobowski, Marian Eckert, Hieronim Szczegóło, Joachim Zdrenka. Na stanowisko recenzenta powołano prof. Joachima Benyskiewicza.
- Komisję ds. „uzwycznajnienia” prof. Joachima Zdrenki w składzie profesorów: Czesława Osękowskiego, Joachima Benyskiewicza i Hieronima Szczegóło.

- Komisję do przeprowadzenia przewodu habilitacyjnego dra Dariusza Dolańskiego w składzie profesorów: Kazimierza Bobowskiego (Instytut Historii UZ), Jerzego Maternickiego (Instytut Historii Uniwersytetu Rzeszowskiego), oraz Andrzeja Stanisława Wierzbickiego (Instytut Historii PAN).

Ponadto ogłoszone zostały konkursy na stanowiska:

- profesora nadzwyczajnego w Instytucie Filologii Polskiej,
- adiunkta w Instytucie Politologii,
- adiunkta w Instytucie Filologii Wschodniosłowiańskiej.

Jarosław Kuczer

O Polsce w Europie

21 lutego 2003, w budynku głównym Uniwersytetu Zielonogórskiego przy al. Wojska Polskiego 69, odbyła się konferencja poświęcona problematyce konfrontacji polityczno-gospodarczej oraz ustrojowej Rzeczypospolitej Polskiej ze strukturami Unii Europejskiej pt. „Polska w Unii Europejskiej”. Organizatorem konferencji był Instytut Historii, Instytut Politologii Wydziału Humanistycznego UZ oraz Zarząd Wojewódzki Polskiego Stronnictwa Ludowego.

Konferencję otworzył prof. Zdzisław Wołk, prorektor Uniwersytetu Zielonogórskiego. W konferencji udział wzięli Jerzy Plewa, wiceminister rolnictwa, który wygłosił wykład nt. „Finał negocjacji o członkostwo Polski w Unii Europejskiej”. Z referatami wystąpili także:

- prof. Czesław Osękowski - „Kontrowersje wokół polskiego członkostwa w UE”,
- prof. Tadeusz Zaborowski - „Fundusze strukturalne i celowe jako czynnik przyspieszenia rozwoju gospodarki Polski”,

- prof. Daniel Fic - „Konkurencyjność Polski na rynku UE”,
- dr Jan Andrykiewicz - „Polska wieś w przededniu członkostwa w Unii Europejskiej”,
- dr Waldemar Sługocki - „Przygotowanie województwa lubuskiego do członkostwa w Unii Europejskiej”,
- mgr Jacek Urbański - „Przygotowanie Polski do obrotu produktami rolnymi na rynku Unii Europejskiej w oparciu o restrukturyzację giełd rolnowalutowych”,
- dr Adam Szymaniak - „Nowe perspektywy dla polskiej młodzieży po wejściu do Unii Europejskiej”,
- Karolina Wysocka (studentka III roku politologii Uniwersytetu Zielonogórskiego) - „Integracja Polski z Unią Europejską w opinii studentów Uniwersytetu Zielonogórskiego”.

Przedmiotem obrad były doświadczenia już zebrane, jak i analiza mających dopiero nadejść, faktycznych

inicjatyw rządu polskiego w perspektywie przygotowań do referendum w sprawie członkostwa Polski w Unii Europejskiej. Omówiono również kwestie dotyczące sytu-

acji dostosowawczych prawa polskiego w zakresie gospodarki i finansów państwa do standardów europejskich.

Jarosław Kuczer

INSTYTUT FILOLOGII GERMAŃSKIEJ

Niemieccy wykładowcy (cd.)

Prof. dr Johannes Michels

został zatrudniony w październiku 2001 roku na pełnym etacie w Instytucie Filologii Germańskiej naszego Uniwersytetu, gdzie wykłada fonetykę. Od roku 1996 był zatrudniony na pół etatu w Wyższej Szkole Pedagogicznej.

Urodzony w 1938 roku w Niemczech; maturę zdał w 1964 roku w Mainz nad Renem.

Następnie studiował w Koblenz, Köln, Bonn, Heidelbergu i Trier między innymi pedagogikę ogólną i psychologię, językoznawstwo i fonetykę, laryngologię, anatomię/fizjologię centralnego układu nerwowego, pedagogikę specjalną dla niedosłyszących, upośledzonych językowo.

Po uzyskaniu doktoratu zajmował się wieloma badaniami naukowymi, między innymi tematyką cyklicznego kompleksu zajęć synchronicznych z zakresu biologii, chemii, fizyki i geografii oraz działał wiele lat jako nauczyciel niedosłyszących, z czego cztery lata był dyrektorem szkoły specjalnej w Trier.

W roku 1979 został dyrektorem Krajowej Szkoły dla Głuchoniemych (dzisiaj jest to Krajowe Centrum dla Głuchoniemych) Osnabrück. W roku 1981 został zatrudniony na Uniwersytecie Osnabrück. W latach 1982-1983 pracował jako docent psychologii testu na uniwersytecie Hagen w Westfalii. W 1984 roku otrzymał tytuł logopedy. W roku 1989 zdał pomyślnie egzaminy i został mianowany profesorem na Uniwersytecie Osnabrück, gdzie został też w 1990 roku zatrudniony. W 1993 roku otrzymał nominację profesora nadzwyczajnego na wydziale psychologii Uniwersytetu w Walencji w Hiszpanii, w zakresie logopedii, gdzie został też zatrudniony. Od roku 1994 kształcił również logopedów w Niemieckiej Akademii Urzędniczej w Osnabrück.

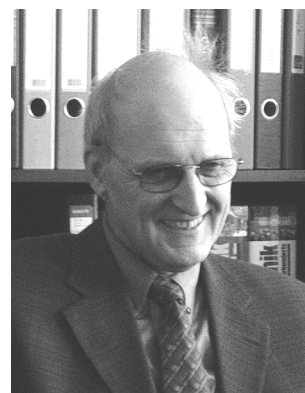
Johannes Michels posiada wiele publikacji, w tym sześć książek. Na szczególną uwagę zasługują prace z zakresu językoznawstwa germanistycznego:

- Frühe Spracherziehung für hörgeschädigte und sprachentwicklungsgestörte Kinder, wyd. A.LÖWE, Berlin 1982
- Effizienzüberprüfung von Methoden zur inhaltlichen Erarbeitung von Lesetexten bei Schwerhörigen Schülern der Sekundarstufe I (Empirische Untersuchungen bei Schülern der Realschulstufe und Hauptschulstufe), Köln/Aachen 1978
- Vom Lesebuch zur Buchlektüre Hinführung von

Schülern der Primar- und Orientierungsstufe zum verstehenden Lesen längerer Lektüretexte, Kastellaun 1980

- Pedanten - Pauker - Pädagogen (320 stron) - w druku.

Dr Helmut Gross

jest socjologiem i przedstawicielem do spraw współpracy z zagranicą Uniwersytetu Vechta, który to urząd sprawuje od 1977 roku; jest też koordynatorem wymiany i współpracy międzyuczelnianej.

W roku 1990 Wyższa Szkoła Pedagogiczna i ówczesny oddział Uniwersytetu Osnabrück w Vechcie podpisały

porozumienie o współpracy; było to porozumienie o współpracy dwóch kierunków: filologii germańskiej i historii.

Obecnie Uniwersytet Zielonogórski jest najstarszym i największym partnerem Uniwersytetu w Vechcie. Na przestrzeni 10 lat obie uczelnie rozwijały stosunki partnerskie: wymiana studencka, lektorów, profesorów, współpraca z kierunkami matematyki, psychologii, pedagogiki, muzyki. Występy gościnne chórów uniwersyteckich w Vechcie i Zielonej Górze. Instytut Filologii Germańskiej razem z Uniwersytetem w Vechcie i Angers (Francja) jest od 1992 roku współorganizatorem Trójstronnego Kolokwium Germanistycznego.

W chwili obecnej planuje się nawiązanie współpracy między politologią naszego uniwersytetu i politologią uniwersytetu w Vechcie. Chęć tej współpracy w zakresie wspólnych badań naukowych i wymiany studenckiej zadeklarowali dyrektorzy obu instytutów Peter Nitschke (Vechta) i Bernadeta Nitschke (Zielona Góra), zbieżność nazwisk jest przypadkowa.

Helmut Gross przybył do Zielonej Góry również po to, by po zawiązaniu się Uniwersytetu Zielonogórskiego zorientować się o ewentualnym rozszerzeniu współpracy z nowymi kierunkami technicznymi, których nie było wcześniej w Wyższej Szkole Pedagogicznej.

W dniu 21.02.2003 roku odbył się wykład dra Helmuta Grossa na temat „Über Mitgliedschaft in EU und NATO, allgemein und mit Blick auf Polen” („Zagadnienie członkostwa w Unii Europejskiej i w NATO w aspekcie przynależności Polski do tych organizacji”).

Paweł Truszkiewicz

Kabaret po niemiecku

Po międzynarodowym studenckim kolokwium we Francji w listopadzie 2002 (patrz notatka w UZ nr 10/1 [12-13]) zrodził się pomysł przedstawienia wyników pracy studentów szerszej publiczności tu na miejscu.

I tak, w grudniu 2002 grupa studentów germanistyki zaprezentowała krótką formę sceniczną (kabaret) swoim koleżankom i kolegom z II roku filologii germańskiej. Rzecz na tyle ciepło została przyjęta przez widzów, że wykonawcy postanowili kontynuować pomysł i zawiązać nieformalną grupę teatralno-kabaretową. Ich entuzjazm spotęgowała obecność aktorki Teatru Lubuskiego p. Tatiany Kołodziejskiej, która zaoferowała swą pomoc

w zakresie warsztatu aktorskiego.

Przybrało to już wymierną formę, ponieważ p. Kołodziejska uczestniczyła w kilku próbach, przekazując studentom nie tylko tajniki swego zawodu, ale również entuzjazm dla sprawy.

Na marzec br. zaplanowano występ „trupy” dla studentów germanistyki oraz wszystkich chętnych, znających język niemiecki, ponieważ w tym właśnie języku zostanie zaprezentowana krótka forma sceniczna.

Gabriela Lis
Liliana Sadowska

I N S T Y T U T F I L O L O G I I P O L S K I E J

Już wkrótce...

Grzegorz Kubski, *Egzegeza, retoryka i wyobrażenia. Komentarze księży Waleriana Serwatowskiego i Władysława Szczepańskiego do Wujkowego przekładu Ewangelii według św. Mateusza*, Zielona Góra 2003.

Książka jest kontynuacją badawczych zainteresowań autora dotyczących komentarza biblijnego jako gatunku piśmiennictwa oraz historii dokonań polskiej egzegezy. Tym razem przedmiotem rozważań uczyniono dwa dzieła znacząco obecne w polskiej kulturze: jeden z tomów *Wykładów Pisma Świętego Nowego Zakonu* ks. Waleriana Serwatowskiego, książki z wielu powodów ewidentnie należącej do piśmiennictwa doby romantyzmu, ale przez dziesięciolecia funkcjonującej jako najobszerniejsze polskojęzyczne objaśnienie do Nowego Testamentu, wykorzystywane w seminaryjnym kształceniu, jak również czytane przez świeckich odbiorców oraz już nowoczesny komentarz adresowany do duchowieństwa i świeckiej inteligencji, przygotowany w dwudziestolecie międzywojennym przez ks. Władysława Szczepańskiego. Autor niniejszej publikacji, jed-

nocześnie polonista i teolog stara się zespolic dyrektywy obu uprawianych przez siebie dyscyplin – analizowane teksty interpretuje zatem tak od strony teologicznej (*resp.* metaegzegetycznej) inwencji, jak i metodologicznych ich powinowactw z przemyśleniami ówczesnej humanistyki, a nawet literackich konwencji kształtowania świata przedstawionego czy tworzenia postaci. Retorykę, „klasycznie” pojmowaną, stosuje jako najogólniejszą teorię czytania tekstu, wszak jest to zgodne tak z paradygmatami przyjmowanymi przez egzegezę w badanych tu historycznych relacjach, jak wpisane w model humanistyki, a literackość przyjmuje jako kontekst szeroko pojmowanych wyobrażeń Boga, świata i ludzi. Wszystkie te komponenty – jak to bywa nieraz podkreślane przez Kubskiego – odpowiadają na aktualne potrzeby odbiorców komentarzy – komentarzy, które były jednymi spośród rozmaitych książek danej, specyficznej epoki czytanych przez swych odbiorców.

Joanna Frejman

KATEDRA KOMUNIKACJI JĘZYKOWEJ I SPOŁECZNEJ

Ogólnopolski zjazd kół językoznawczych Łukęcin (29.11 – 01.12. 2002)

Koła językoznawcze z różnych ośrodków akademickich spotykają się dwa razy w roku, na wiosennych i zimowych zjazdach naukowych, organizowanych w malowniczych rejonach Polski. Na konferencjach członkowie kół prezentują swoją działalność, pracę naukową, wygłaszają referaty i mają okazję podzielić się własnymi spostrzeżeniami na temat nurtujących ich zagadnień językoznawczych.

Ostatni zjazd miał miejsce w nadmorskim Łukęcinie. Jego organizatorem było Koło Językoznawcze Uniwersytetu Warszawskiego, a współorganizatorem - Koło Młodych Językoznawców Uniwersytetu Szczecińskiego.

Na zaproszenie odpowiedzieli m.in. studenci z ośrodków: UAM w Poznaniu, Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Nie zabrakło również zielonogórskiego koła „SEM”.

Konferencja miała charakter interdyscyplinarny, o czym świadczył już sam jej tytuł: *Językoznawstwo – granice i pogranicza*. Uczestnicy wysłuchali więc referatów przygotowanych nie tylko przez studentów filologii polskiej, ale także psychologii, socjologii, etnologii czy filologii obcych.

Dowiedzieliśmy się o licznych osobliwościach językowych, m.in. o braku wyznacznika rodzaju żeńskiego w języku szwedzkim, o wulgaryzmach fińskich, a także o tym, w jaki sposób Francuzi mówią o uczuciach. Przekonaaliśmy się, iż Cyganie w różnych częściach świata posługują się odmiennymi dialektami oraz że język osób głuchoniemych w każdym kraju jest inny.

Poza tym pojawiły się referaty traktujące: o języku muzyków bluesowych, reklamy, mediów, pisarzy i poetów, najnowszych wyrażeniach i zwrotach w slangu młodzieżowym itp. Zastanawialiśmy się również, jak zmieni się polszczyzna po wejściu Polski do UE.

Chociaż plan konferencji był napięty, znalazł się czas na wspólne świętowanie andrzejek oraz spaceru nad morzem.

Organizowane regularnie od kilku lat studenckie konferencje naukowe wyraźnie pokazują, iż interdyscyplinarność wzbogaca językoznawcze rozważania o nowe konteksty. Dzięki temu wzrasta zainteresowanie naszymi zjazdami i wciąż nie brakuje nam tematów do dyskusji.

Urszula Majdańska,
V rok FPD

WYDZIAŁ NAUK PEDAGOGICZNYCH I SPOŁECZNYCH

Marcin Florkowski doktorem nauk

4 lutego 2003 r. na Wydziale Historyczno-Pedagogicznym Uniwersytetu Opolskiego odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr. **Marcina Florkowskiego**. Promotorem był prof. dr hab. Maciej Dymkowski, a recenzentami: prof. dr hab. Dariusz Dołęcki i prof. dr hab. Tomasz Maruszewski. Przedmiotem obrony była rozprawa doktorska pt. *Uwarunkowania*

zmian samoocen konfrontowanych z informacjami osobistymi. Rada Wydziału Historyczno-Pedagogicznego ww. Uniwersytetu nadała mgr. Marcinowi Florkowskiemu stopień naukowy doktora nauk humanistycznych w zakresie psychologii.

Pola Kuleczka

Edward Hajduk

Więcej pytań, mniej odpowiedzi

czyli o Uniwersytecie Zielonogórskim

W rozmyślaniach o przyszłości nowego uniwersytetu trzeba sformułować odpowiedzi na kilka pytań.

1. Co nowego można zbudować ze struktur już ukształtowanych, funkcjonujących wg wzorów usankcjonowanych przez tradycję jednostek współpracujących organizację formalną, obciążonych schematami działań sprawdzonych, wszak trudnych do precyzyjnego pomiaru?
2. Co nowego można zbudować, gdy ważne decyzje, a może wszystkie znaczące postanowienia, podejmować powinien organ o kompetencjach formalnych ograniczając możliwości działania zespołów zadaniowych wyodrębnianych do realizacji programu badań naukowych?
3. Co można nowego zbudować, gdy gremia kierownicze, wybrane przez przedstawicieli społeczności akademickiej, programowo rezygnują z określania preferencji w badaniach naukowych mogących stanowić znaki firmowe instytucji formalnie wpisanej do grona nobilitowanych?
4. Co nowego można zbudować, gdy wyraźnie podkreślany jest zamiar powielania ofert dydaktycznych wyróżniających uniwersytety sytuowane w corocznych rankingach prasowych na czołowych pozycjach?
5. Co nowego można zbudować, gdy utrwalana jest organizacja uczelni przystosowana do realizacji

funkcji edukacyjnej, a nie generowania oryginalnych programów badań naukowych, indywidualnych lub zespołowych?

6. Co nowego można zbudować, gdy rangę uczelni wyznacza grono profesorów, a o promocji ich decydują reprezentanci uczelni, które zmonopolizowały władze w gremiach promujących?

Odpowiedź na te pytania łatwiej będzie sformułować wówczas, gdy zapoznamy się z dziejami wcześniej utworzonych instytucji o takich samych funkcjach jak najmłodsza spośród nich.

Historia uniwersytetów utworzonych w ostatnim 50. latach historii Polski dostarcza przesłanek do mało optymistycznych konstatacji i prognoz. Wskazać trzeba kilka powodów takiego osądu. Ale skoro mamy odwagę tworzyć domysły i uznawać je za trafne, racjonalne będzie zaniechanie pytań? Niektóre odpowiedzi na postawione pytania raczej wzmocnią nasz pesymizm, zamiast wywołać entuzjazm.

Jeszcze trwa okres nieskutecznego starania się tych uniwersytetów o osiągnięcie wyższej pozycji w nauce, a już pojawili się nowi konkurenci startujący do wyścigu, przekonani, że oni mają większe szansę na sukces, w krótszym okresie czasu.

Historia nowych uczelni, formalnie akademickich, ukazuje realne możliwości kolejnego podmiotu wchodzącego do grona elitarnych, a właściwie